

DU KAN

STOPPE

OVERDOSIS

DØDSFALD

VIDEN LØSNINGER INSPIRATION

FOREBYGGELSE AF OVERDOSIS DØDSFALD I DANMARK

- ANTIDOTE DANMARK 2017 -

SUNDHEDSSTYRELSEN

Løsninger – forebyggelse af overdoser i Danmark?

Antidote Danmark's mission er at forebygge dødeligheden blandt stofbrugere i Danmark. Netværket omkring Antidote var initiativtager til Danmarks første lovlige Fixerum / Stofindtagelsesrum: Det mobile fixerum Fixelancen – der nu er indtaget på Nationalmuseet.

Antidote Danmark har følgende løsningsforslag for at forebygge overdosis dødeligheden:

1. Gøre det lovpligtigt at stofbrugere skal have tilbudt kursus i førstehjælp og udlevering af modgift ved indskrivning i kommunal, regional, statslig og privat behandling.
2. Afkriminalisering af stofbrugere. Jvnf. Portugal model. Norge har netop besluttet at følge samme model. Afkriminalisering af stofbrugere vil føre til færre overdosis dødsfald, færre skader, mindre kriminalitet og flere i behandling.
3. Gøre modgiften, Naloxone, til håndkøbsmedicin – det vil øge tilgængeligheden markant med forhåbning om at udbrede modgiften hos en svært tilgængelig og tabuiseret målgruppe, der ofte ikke ønsker at vise de bruger stoffer. Medicinen har ingen bivirkninger og kan være livreddende. Det er håndkøbsmedicin i bl.a. USA, Canada, Australien og Italien.
4. Løbende udgivelse af overdosis tal fra måned til måned eller kvartal til kvartal. (Lige nu får vi tal for året i november – året efter. 21 måneders forsinkelse efter første dødsfald.)
5. Offentliggørelse af stoffer i blodet på overdosisdødsfald. Anonymiseret og løbende. For at kunne agere i forhold til lokale og stofrelaterede forandringer.
6. Udarbejde lokale og nationale informationskampagner med fokus på et stort og tabuiseret problem med en simpel og basal løsning, som alle kan lære at mestre.
7. Etablering af flere Fixerum / Stofindtagelsesrum i Danmark. Ingen stofbruger er død af en overdosis i noget fixerum i hele verden.

Indledning

Dødeligheden blandt stofbrugere i Danmark er meget stor. I Danmark dør flere mennesker af en overdosis, end der dør i trafikken. Der bliver hvert år investeret enorme summer for at nedbringe trafikdræbte. Meget få midler bliver investeret for at forebygge dødeligheden blandt stofbrugere i Danmark. Folketinget har bevilget 8 mio kr over 3 år til en landsdækkende indsats med førstehjælp og udbredelse af modgift til stofbrugere, pårørende og fagpersoner. En indsats, der ikke rækker til den store dødelighed vi har i Danmark: Viden og modgift kan nedsætte dødeligheden med op til 50%, hvis vi får det massivt udbredt – viser udenlandske erfaringer!

I vores årsrapport 2017 har vi bedt Rigspolitiet om aktindsigt i dødeligheden – i de seneste tal, der er tilgængelige. De viser, at indsatsen overfor overdosisdødeligheden er en national udfordring. Når vi ser på dødeligheden pr. indbygger ligger så forskellige byer som Halsnæs, Esbjerg, Bornholm, Herlev, Herning og København på top ti listen.

Dødeligheden blandt stofbrugere har ligget alt for højt de seneste årtier i Danmark og tal fra udlandet tyder på, at den vil stige yderligere de kommende år. Nye stoffer kommer ind og ændrer stofmiljøet og de farlige konsekvenser af brug af illegale stoffer. USA har haft en stigning i overdosisdødsfald på 540% på stoffet Fentanyl på tre år. Fentanyl er det nye stof som Antidote begynder at se i stofmiljøet i Danmark – specielt i Jylland. I Danmarks nabolande er Fentanyl i stigende omløb i miljøet.

Til dig som politiker, fagperson, stofbruger eller pårørende:

I denne rapport har vi samlet viden, konkrete løsningsforslag og inspiration, så du kan handle og være med til at forebygge overdosisdødsfald.

Dødeligheden blandt stofbrugere er et nationalt problem, der kræver lokale løsninger på landsplan og en langt højere prioritet, hvis vi skal bekæmpe den. For at redde liv, skabe bedre livskvalitet for stofbrugere og deres pårørende og ikke mindst for at spare penge på en dyr behandling i sundhedsvæsenet som konsekvens af ikke at gøre noget forebyggende.

Antidote Danmark

24. januar 2018

Jakob Hartvig Thomsen, læge, PhD. formand

Mathilde Pihl Badse, læge, næstformand

Marianne Abildgaard, kasser

Ida Wibrandt, læge, bestyrelsesmedlem

Anders Bang, læge, bestyrelsesmedlem

Sebastian Wiberg, læge, bestyrelsesmedlem

Maria Bonde, sygeplejerske, bestyrelsesmedlem

og

Tina Leth Hansen, sygeplejerske, sundhedsfaglig koordinator i Antidote Danmark

Michael Lodberg Olsen, social iværksætter, initiativtager og daglig leder i Antidote Danmark

Indholdsfortegnelse

Løsninger – forebyggelse af overdoser i Danmark?.....	2
Indledning.....	3
Narkotikadødsfald i Danmark: Et nationalt problem.....	5
Fentanyl.....	8
FENTANYL-EPIDEMI.....	8
Vores vurdering af situationen:.....	11
Resume af sidste rapport.....	12
Nuværende status.....	12
Produkt.....	12
Kursusudbud.....	13
Retningslinier i Antidote Danmark.....	13
Overblik over deltagere og udleveret modgiftssæt.....	15
Geografisk placering af åbne rådgivninger.....	16
Start-up.....	17
Historie fra Vejle – som start-up kommune.....	17
Frivillige.....	19
Sanne genopliver mand fra overdosisdøden.....	21
Presse og sociale medier.....	22
Europa-Parlamentet.....	23
Antidote APP – godkendt hos Apple og Google Play.....	25
Flere informationer.....	26
Bilag.....	27
1. Overdosis dødeligheden i Danmark 2016 pr. 10.000 indbyggere.....	27
2. Overdosis dødeligheden i København 2016 fordelt på bydel.....	29

Alt data fra rapporten må deles og bruges med henvisning til Antidote Danmark.
Der henvises til Creative Commons (CC)

Narkotikadødsfald i Danmark: Et nationalt problem.

Siden 1994 har overdosis dødsfaldene i Danmark ligget mellem 200 og 300 døde stofbrugere hvert eneste år.¹ 23 år er gået uden en samlet indsats, der knækker den farlige hverdag for stofbrugere og dyre regning for sundhedsvæsenet.

Hver gang der dør en stofbruger af en overdosis oplever 20-25 en non-fatal overdosis.² Det vil sige at 20-25 overlever en overdosis men har været død og bliver genoplivet eller været tæt på at dø. Det kan skabe indre organskader og dermed nedsætte livskvaliteten markant hos det enkelte menneske og medføre høje udgifter til behandling i sundhedsvæsenet.

Danmark ligger på en 7. plads i EU over højst antal overdosis dødsfald pr. indbygger.³ Estonia, Sverige, Norge, Irland, England og Litauen ligger højere. Et stort nordeuropæisk problem.

Hvor er dødeligheden størst i Danmark?

Antidote Danmark har fået aktindsigt hos Rigspolitiet, for at opnå viden om hvor dødeligheden er størst i Danmark. Vi har fået oplyst dødeligheden fordelt på postnummer, kommune og findested.

Ser vi på overdosis dødsfald pr. 10.000 indbyggere i 2016 ser top ti således ud:

NR.	KOMMUNE	DØDSFALD	PR. 10.000	INDBYGGERE
1	Samsø	1	2,68	3.729
2	Halsnæs	5	1,60	31.159
3	Nordfyn	4	1,36	29.447
4	Herlev	3	1,06	28.408
5	Sorø	3	1,01	29.611
6	Bornholm	4	1,01	39.663
7	Guldborgsund	6	0,98	61.227
8	Esbjerg	11	0,95	115.957
9	Herning	8	0,90	88.410
10	København	54	0,90	601.44

¹Sundhedsstyrelsen, Narkotikasituationen i Danmark 2006 og 2016

²EMCDDA - European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction

³EMCDDA - European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction:
<http://www.emcdda.europa.eu/data/stats2017/drd>

Seneste opgørelse over overdosis dødeligheden fordelt på kommuner blev udgivet i **2013**.⁴ Da så top 10 således ud:

NR.	KOMMUNE
1	Samsø
2	Svendborg
3	Odense
4	Esbjerg
5	Ærø
6	Frederikshavn
7	Thisted
8	Morsø
9	Kolding
10	Vejle

Overdosis dødsfald pr. 10.000 indbyggere fordelt på findested i kommuner i Danmark. Tal fra 2007 og 2009-2012.

Liste over findested 2016:

FINDESTED	ANTAL
Hjem	150
Bosted	31
Hospital	28
Inde	28
Ude	26
Andet	7
Offentlig toilet	5
Hotel	1

De retsmedicinske institutter har angivet, hvorvidt dødsfaldet er sket udendørs, indendørs, bosted, hotel, i hjemmet, på offentligt toilet og andre lignende betegnelser.

⁴Landsforeningen af Væresteder - årsrapport 2013

Antidote Danmark opererer i hele landet – siden 2013. Gennem kontakt med stofbrugere, pårørende og fagpersoner tæt på stofmiljøet i Danmark står det klart at overdosis dødeligheden er under konstant geografisk forandring, med hurtigt ændrede brugsmønstre og svingende dødelighed lokalt. Det viser aktindsigt fra 2013 og 2016 over dødeligheden også.

Der er mange faktorer der bidrager til at dødeligheden er høj, konstant varierer og flytter sig rundt i landet – og bidrager til at de oplyste tal kan være usikre:

- der er ingen indholdsfortegnelse på illegale stoffer
- en lokal stofsælger har fået et nyt parti stoffer ind / nye sælgere
- store geografiske udsving i tilgængeligheden af stoffer – og det kan ændre sig hurtigt
- et herberg eller behandlingssted i en kommune kan skabe flere overdosis tilfælde
- det er kun findested der er registreret. Borgere kan være fra andre kommuner.
- udbud og efterspørgsel
- adgang til rent værktøj (nål, pumpe, afspritning)
- adgang til viden om overdosis håndtering og modgift tilgængelig
- repressiv tilgang fra Politiet
- adgang til Fixerum / Stofindtagelsesrum
- adgang til væresteder / tilbud med tolerance for målgruppen
- lokalområdets håndtering af stofbrugere

Først i vores rapport kommer Antidote Danmark med forslag til tiltag der kan være med til at nedsætte den alt for store dødelighed blandt stofbrugere i Danmark.

Seneste opgørelse over overdosis dødsfald i Danmark er fra 2016. I 2016 døde der 276 af en overdosis i Danmark. Samme år døde 211 i trafikken.

Bilag 1: Liste over dødeligheden fordelt på kommuner i 2016 pr. 10.000 indbyggere.

Bilag 2: Liste over dødeligheden i København fordelt på bydel i 2016.

Fentanyl

Fentanyl er et syntetisk smertestillende stof i opioid gruppen med en hurtigt indsættende og kortvarig virkning.

Fentanyl er omkring 50 gange stærkere end heroin og 100 gange stærkere end morfin, hvorfor det er svært at dosere og få milligram kan derfor være afgørende for om, man får en overdosis med dødelig udgang. Med andre ord, kan et eller to sandkorn resultere i en fatal overdosis.

En dødbringende dosis af heroin vs en dødbringende dosis af fentanyl. *New Hampshire State Police Forensic Lab* (kilde: <https://www.statnews.com/2016/09/29/fentanyl-heroin-photo-fatal-doses/>)

Fentanyl er fuldt syntetisk og relativt nemt og billigt at fremstille og eftersom der blot kræves en lille mængde, er det muligt at få udbredt hurtigt.

Der findes mange typer af fentanyl, hvoraf den stærkeste hedder carfentanyl.

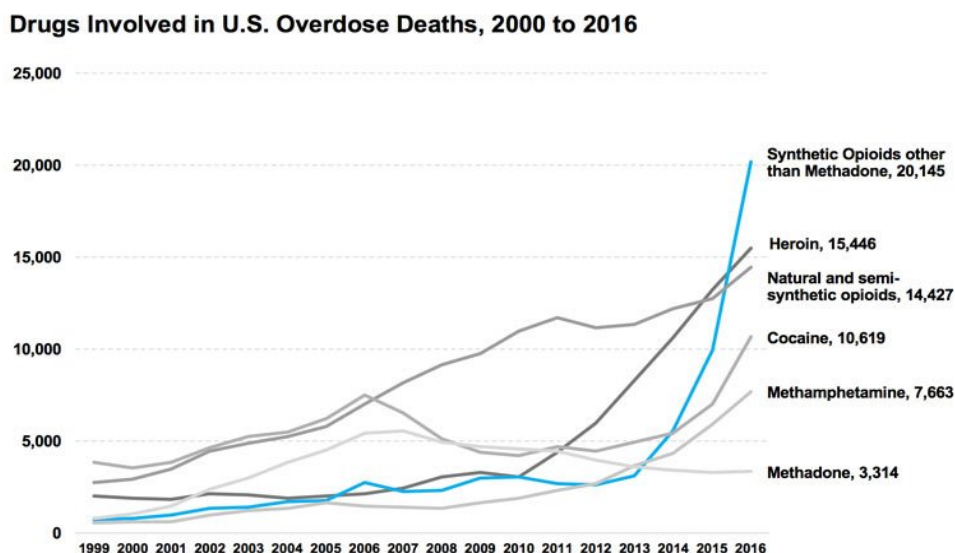
FENTANYL-EPIDEMI

Over de seneste år er der set en eksplosiv stigning af overdoser i udlandet hvor fentanyl er involveret - endda i sådan en grad, at det betegnes for en epidemi.

Der døde 64.000 personer af en overdosis i USA i 2016, hvilket var 22% højere end året før. I størstedelen af dødsfaldene var fentanyl involveret. Der skete mere end en fordobling af fentanyl-relateret overdoser fra 2015 til 2016, hvilket fremgår af nedenstående graf. På

bare tre år gik det fra 3000 til 20.000 fentanyl-overdoser, hvilket svarer til en stigning på 540%. (<https://www.nytimes.com/interactive/2017/09/02/upshot/fentanyl-drug-overdose-deaths.html>) (National Center for Health Statistics).

Grafen viser den eksplosive stigning af overdoser i USA, primært i forhold til overdoser, hvor syntetisk opioid (fentanyl) er involveret.

(Kilde: <https://www.nytimes.com/interactive/2017/09/02/upshot/fentanyl-drug-overdose-deaths.html>)

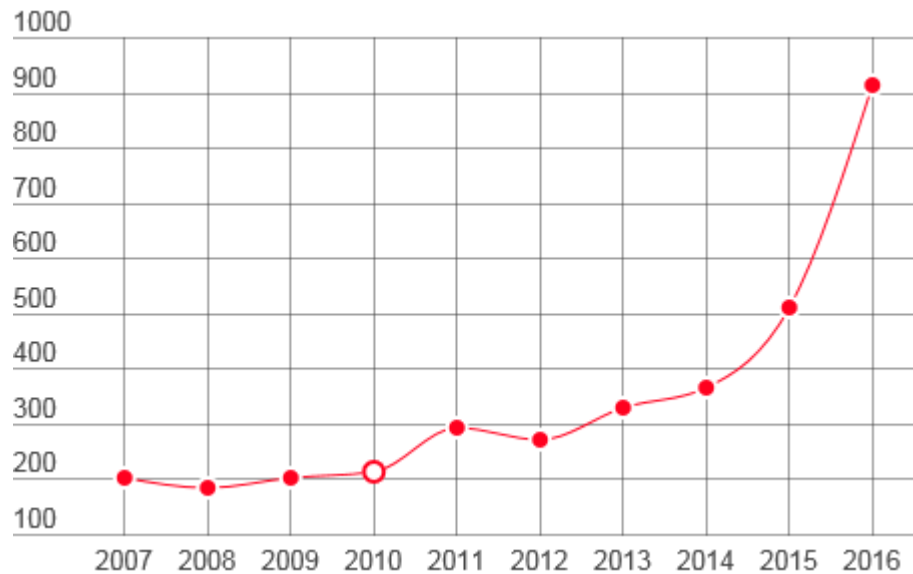
I Canada er antallet af fentanyl-overdoser nu så alarmerende, at delstaten British Columbia, der blandt andet huser millionbyen Vancouver i april 2016 erklærede en form for undtagelsestilstand (Public Health Emergency). I 2012 døde 269 personer, hvoraf fentanyl var involveret i fem procent af narkodødsfaldene, men i 2015 var det tal steget til 31 procent.

I 2016 døde 2.458 personer af en overdosis i Canada, hvoraf 914 døde i delstaten British Columbia. Fentanyl var involveret i ca. 60 procent af dødsfaldene.

En del af udfordringen ses blandt andet ved at stofferne bliver cuttet (blandet) med fentanyl, så brugerne ikke har en reel chance for at vide, at de indtager en dødelig dosis.

Ved stoftestning af mere end 1.000 stof-prøver i Canada blev der fundet fentanyl i mere end 80% af heroinen og 40% af kokainen (The Canadian Press 2017).

Grafen viser stigning i overdoser i delstaten British Columbia i Canada.

(kilde:<http://www.cbc.ca/news/canada/british-columbia/overdose-death-statistics-2016-1.3941224>)

Canada har på baggrund af den eksplosive stigning oprettet "emergency" fixerum / stofindtagelsesrum på gader og i parker, for at give stofbrugerne en mulighed for at indtage deres stoffer under sikre forhold og have hurtig adgang til hjælp ved fx en overdosis.

Overdose Prevention Ottawa opened this tent site intended to give people a safe place to use drugs in Lowertown's Raphael Brunet Park on Aug. 25, 2017.

Kilde: <http://www.cbc.ca/news/canada/toronto/harm-reduction-workers-open-letter-emergency-opioid-crisis-overdose-deaths-1.4264783>

Vores vurdering af situationen:

Ifølge rapporten fra Sundhedsstyrelsen "Illegale stoffer i Danmark", er der fundet tre typer af fentanyl i Danmark = **Fentanyl, AH-7921 og U-47700**.

Vi ved fra vores arbejde rundt om i landet, at flere brugere i byer i Jylland fortæller om, at fentanyl er i omløb og har oplevet det opblandet i deres købte stoffer. Vi ved desuden, at flere steder i landet er der blevet efterspørgsel på fentanyl-plastre, som bliver røget, tygget eller på anden vis indtaget.

Flere dødsfald i 2017 i Danmark er på grund af fentanyl.

Antidote Danmark ønsker et øget fokus på fentanyl i Danmark, da det er skyld i en voldsom stigning i overdosisdødeligheden i udlandet, herunder bl.a. vores nabolande; Sverige og Norge, hvorved det med stor sandsynlighed også vil ramme her i landet.

Vi ved at flere EU lande oplever en stigning. Flere og flere myndigheder i Vesten igangsætter store nødplaner – efter fentanylen har skabt en stor stigning i overdosis dødeligheden. Norge har netop besluttet at arbejde for en afkriminalisering for bl.a. at forebygge overdosis dødsfald.

Vi mener derfor den forebyggende indsats i Danmark skal udbygges yderligere og nu, for at vi kan modvirke den forventede stigning i dødeligheden i at ramme Danmark.

På side 2 kommer vi med forslag til løsninger – der ud over kan det nuværende niveau af uddannelse og udlevering af modgift øges markant ved at der bliver tilført flere ressourcer til området. Lige nu er der kun en politiske prioritering i Folketinget til 8 mio kr over 3 år (2016 - 2018) for at forebygge overdosis tilfælde med modgifts programmer!

Resume af sidste rapport

Antidote Danmark er en landsdækkende frivillig organisation, der ønsker at udbrede førstehjælp og modgift til stofbrugere, pårørende og netværkspersoner tæt på stofbrugere.

Målet er at nedsætte den store overdødelighed blandt stofbrugere i Danmark.

Antidote Danmark blev stiftet i marts 2013 af et netværk af læger, sygeplejersker og social engagerede folk, der ønskede at bidrage til bedre forhold og sundhed for stofbrugere.

Siden opstart og frem mod aktuelle projektperiode i januar 2017 havde mere end 900 været på kursus, og Antidote havde udleveret 757 modgiftssæt til personer, som havde gennemført og bestået vores kurser. Dette inkluderede både sundhedsfaglige, socialarbejdere, pårørende og ikke mindst stofbrugere. Op mod halvdelen (>300) vurderedes at være aktive brugere.

Nuværende status

Produkt

Første halve år af 2017 valgte vi at fortsætte med at bruge ampuller, som var det eneste tilgængelige produkt på markedet, mens vi ventede på et godkendt, mere effektivt samt brugervenligt produkt i form af næsespray. Vores vurdering har været, at det var bedre, at naloxonen - trods den mindre brugervenlige udgave - kom ud til målgruppen og et arbejdet med at nedbringe overdosisdødeligheden fortsatte, end at der intet kom ud.

Ud over egne kurser og åbne rådgivninger hjælper vi kommuner, institutioner, behandlingssteder etc. med at implementere Antidote-programmet i deres daglige arbejde, hvorfor det er en forudsætning, de har adgang til et tilgængeligt produkt på alle landets apoteker.

Fra september gik vi over til næsespray, der blev frigivet til brug som projektmedicin. Vi ser frem til foråret 2018, hvor det gerne skulle blive muligt at ordinere naloxone som næsespray for alle landets læger.

Kursusudbud

Antidote Danmark tilbyder to former for kurser i stofbruger førstehjælp, herunder henholdsvis et grundkursus med varighed på 2 timer samt et kort intensivt kursus med en varighed på ca. 20 minutter.

Grundkurset omfatter teoretisk undervisning i evidensen bag Antidote programmer, uddannelse om stoffer, egenomsorg for stofbrugere, de juridiske rammer for projektet samt brug af modgift. Kurset afsluttes med praktisk undervisning og øvelser i hjerte-lungeredning samt administration af naloxone. Typiske deltagere til grundkurset er læger samt fag- og netværkspersoner fra stofmiljøet samt pårørende.

Grundkurserne afholdes fast en gang om måneden i vores egne lokaler på Vesterbro i København. Derudover afholdes de overalt i landet ud fra efterspørgsel, fx for hele personalegruppen på et herberg på Frederiksberg samt statsfængslet i Nordjylland.

Det korte, intensive kursus omfatter overdosisrisiko, egenomsorg, viden om opioider (heroin, metadon, morfin, etc) samt brug af modgift. Kurset afsluttes ligeledes med praktisk undervisning og øvelser i hjerte-lungeredning samt administration af modgift.

Kurset er udarbejdet på stofbrugernes præmisser, og den typiske deltager til de korte kurser og hovedmålgruppen for vores arbejde er stofbrugere.

De korte kurser afholdes primært ved, "åbne rådgivninger", hvor interesserede kan komme uden foregående aftale i den givne åbningstid.

Retningslinier i Antidote Danmark

Antidote Danmark følger retningslinier fra Sundhedsstyrelsen og World Health Organisation (WHO) "Community management of opioid overdose".

Antidote Danmark har lavet en algoritme (rækkefølge / vejledning) - side 24 - i at håndtere et menneske med en overdosis.

Vejledningen er godkendt af Dansk Råd for Genoplivning der følger European Resuscitation Council retningslinier for genoplivning.

SUNDHEDSSTYRELSEN

**World Health
Organization**

Dansk Råd for Genoplivning
Danish Resuscitation Council

TEGN PÅ OVERDOSIS

Ingen/svag vejtrækning.

Blå læber og negle.

Ingen reaktion → **RÅB OM HJÆLP!**

1

SIKRE FRIE LUFTVEJE

Bøj hovedet tilbage og åben munden.

Lyt og føl efter vejtrækning i max 10 sek.

Se om brystet bevæger sig.

2

INGEN REAKTION RING 1-1-2

ER DER NORMAL VEJRTRÆKNING?

NEJ → HJERTESTOP! → GÅ TIL ④ + ⑤

JA → GÅ TIL ⑥

3

KUNSTIGT ÅNDEDRÆT + HJERTEMASSAGE

Hjertemassage = 30 tryk

Indblæsninger = 2 forsøg

Gentag til hjælp kommer/normal vejtrækning.

4

MODGIFT NÆSESPRAY

HJÆLP HINANDEN!

1 ampul i hvert næsebor - hvis det ikke forsinket hjertemassage/indblæsninger ved hjertestop.

5

NORMAL VEJRTRÆKNING

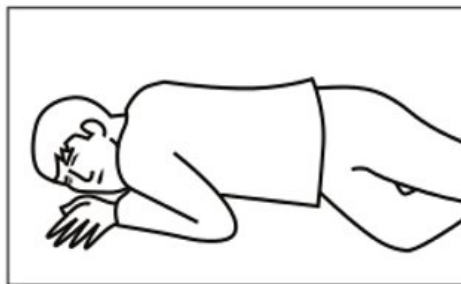
Læg personen på siden.

Sikre frie luftveje ②.

Giv modgift ved tegn på overdosis.

Bliv til ambulancen kommer.

6

Overblik over deltagere og udleveret modgiftssæt

**I 2017 har vi i alt undervist
943 personer og udleveret
813 modgiftssæt**

Åben rådgivning:

Vi har fire rådgivninger i fire forskellige byer, herunder Aarhus, Aalborg, Sønderborg og København. Aarhus og Sønderborg startede vi op i år, herunder hhv. Aarhus i maj og derefter Sønderborg i september. Som i Aalborg afholdes de åbne rådgivninger en gang om måneden.

Den åbne rådgivning i København har med få undtagelser været afholdt en gang ugentligt på Onkel Dannys Plads på Vesterbro.

Derudover har vi afholdt "pop-up åben rådgivning" på relevante steder, hvor stofbrugere og folk, der færdes på stofscenen opholder sig.

Grundkurser:

Grundkurserne er blevet afholdt en gang pr. måned på Onkel Dannys Plads. Derudover har vi afholdt kurser rundt hele landet, herunder bl.a. i Thisted, Kolding, Frederiksberg, Sønderborg, Aalborg, Århus, Fredericia, Brøndby, Vejle og Odder. I alt har vi afholdt 40 grundkurser i løbet af året.

Vi bliver ofte selv kontaktet af interesserede, der har tilknytning til stofmiljøet. Vi har bl.a. undervist hele personalegruppen samt beboere ved Herberget Lærkehøj. Personalet havde selv henvendt sig til os med ønske om et kursus, da de netop havde oplevet en overdosis med dødelig udfald hos en beboer. Beboeren havde haft en overdosis i stofindtagelsesrummet på Halmtorvet, hvor han havde fået indgift af naloxone og var blevet genoplivet. Herefter var han vendt hjem på herberget og uden at fortælle personalet om oplevelsen gået alene på sit værelse, hvor de fandt ham død næste morgen.

**I 1. kvartal
underviste vi
224 personer
og udleverede
115 sæt.**

**I 2. kvartal
underviste vi
308 personer
og udleverede
273 sæt.**

**I 3. kvartal
underviste vi
152 personer
og udleverede
141 sæt.**

**I 4. kvartal
underviste vi
259 personer
og udleverede
284 sæt**

**SAMLET TAL
FRA
ANTIDOTE
SIDEN
OPSTART**

**Mere end
1843
personer
uddannet
1570 sæt
udleveret**

Geografisk placering af åbne rådgivninger

Vi har åbne rådgivninger geografisk fordelt over landet. De er alle så vidt muligt placeret i eller nær stofmiljøet i den givne by.

København; Onkel Dannys Plads 1, 1 sal, Vesterbro. Åbningstid: hver torsdag kl. 17-19.

Århus; I stofindtagelsesrummet, Kirkens Korshær, Nørre Alle 25. Åbningstid: Hver den første søndag i måneden kl. 12-14.

Aalborg; På cafe Parasollen, Boulevarden 19. Åbningstid: Hver den 2. mandag i måneden kl.15:30-17:30.

Sønderborg; Ved Kirkens Korshær, Vøl-Bogade 10, Sønderborg.

Pop-up rådgivning:

Dette er rådgivninger afholdt på relevante steder, hvor stofbrugere og folk, der færdes på stofscenen opholder sig.

Vi har bl.a. været på Morgencafeen for Hjemløse i Nordvest, herberget Lærkehøj på Frederiksberg, Hanne Marie Hjemmet i Roskilde, værested i Thisted, misbrugscenter i Brøndby, til suppekøkken i Vejle samt på Folkemødet på Bornholm ved standen hos Hus Forbi & SAND – De hjemløses landsorganisation.

Vi arbejder ud fra at med meget få midler og et beskedent set-up, kan man undervise dem og der, hvor der er brug for det.

Start-up

”Vi har svigtet brugerne ved ikke at sikre en stor udbredelse af Naloxone i miljøet”

Citat af John Strang; forsker fra King’s College London, om en af Antidote programmernes største udfordringer på verdensplan.

En vigtig opgave for os i forhold til at holde fokus på og øge udbredelsen handler om at være med til at skabe en bæredygtig model, så behandlingssteder, institutioner, kommuner, fængsler etc. bliver selvkørende og får implementeret undervisning og modgift i deres daglige arbejde med stofbrugere.

Konkret har vi fx hjulpet Vejle kommune i gang til selv at stå for undervisning og udlevering af modgift i kommunen via misbrugscenteret.

Antidote Danmark underviste personalet til at håndtere videreformidlingen, leverede det fornødne undervisningsmateriale og assisterede ved de første undervisningssessioner. Det primære ønske om implementeringen kom fra personalet selv, som sørgede for tid og ressourcer til implementeringen i det daglige arbejde så indsatsen var kompatibel med deres arbejde. Kommunens misbrugs-læge godkendte proceduren og overtog derefter ordinationen.

Målet er, at hjælpe flere kommuner og relevante aktører i gang, så vi derved kan hjælpe til med ikke blot at få udbredt Antidote-programmer til hele landet, men at arbejdet vil fortsætte og blive en fast del af arbejdet med og omkring stofbrugere i fremtiden.

Historie fra Vejle – som start-up kommune

Stofbrugere i Vejle redder hinandens liv med modgift

Socialarbejder, fra Vejle Misbrugscenter, Jack Jellesen og hans kollegaer er udstyret med et værktøj, der lagt i hænderne på stofbrugere gør dem i stand til at redde hinandens liv:

”Vi var på førstehjælpskursus hos Antidote Danmark, hvor vi blev undervist i at bruge modgiftsmidlet mod overdoser Naloxone. Efterfølgende hjalp en læge også tilknyttet Antidote Danmark os videre med de næste sundhedsfaglige skridt i processen hen i mod, at vi i Vejle Misbrugscenter selv blev i stand til at tilbyde førstehjælpskurser i stofmiljøerne i byen. Da vi nåede det mål gjorde Vejle Kommune modgiftsprogrammet til en del af et innovationsprojekt kaldet

Længere og bedre liv – færre dødsfald hos stofbrugere. Derefter var vi i gang” fortæller Jack Jellesen.

For stofbrugere i Vejle har muligheden for at holde døden to skridt fra livet, når det går galt, ifølge Jack, skabt tryghed:

”Brugerne giver udtryk for, at de har fået en reel handlemulighed, hvor de før, groft sagt, ikke kunne gøre meget andet end at vente på ambulancen. Jeg var med til at give et førstehjælpskursus til en kvindelig stofbruger, der som barn flere gange oplevede sin far tage en overdosis og magtesløsheden ved ikke at kunne hjælpe ham. Mens hun øvede sig begyndte hun at græde af glæde over at hun nu i hvert fald kunne gøre en forskel for andre” fortæller Jack.

Indtil nu har 320 brugere og pårørende i Vejle kommune taget førstehjælpskurset og modgiften er benyttet ved overdoser 30 gange.

Jack Jellesen og sygeplejerske Signe Koba underviser i førstehjælp ved en overdosis i den åbne stofscene under Højbanen i Vejle.

Ifølge Jack Jellesen er det ikke kun menneskeligt set en god idé, at indføre Antidote programmer og uddanne så mange som muligt i at anvende modgiften:

”Udover at jeg tror, de fleste af os ikke ønsker at andre mennesker skal dø eller få skader på grund af stoffer, er det også pengemæssigt anskuet billigere for samfundet at brugerne overlever overdoserne uden alvorlige mén, der kræver en meget dyr efterbehandling. Det er muligt for 250 kroner, som er den pris et

sæt modgift med Naloxone nok cirka ville koste, hvis det kunne fås i håndkøb på et apotek. Alle der gennemfører kurset får dog modgiften udleveret gratis”.

Jack Jellesen håber, at flere af landets fagfolk og organisationer ser fordelene i at kunne tilbyde førstehjælpskurser mod overdoser og får dem implementeret lokalt.

Sådan kom Vejle i gang:

- 2015: Den første medarbejder fra Vejle Misbrugscenter var på kursus hos Antidote Danmark i førstehjælp til stofbrugere med en overdosis.
- 2016: Ledelsen hos Vejle Misbrugscenter beslutter at tilbyde kurser i førstehjælp til stofbrugere med en overdosis. Antidote Danmark uddanner i den forbindelse alt personale på Vejle Misbrugscenter.
- Der bliver i samarbejde med en læge udarbejdet instrukser for udlevering af modgift til borgerne - instrukser som er meget vigtige at have på plads og følge, da der er tale om receptpligtig medicin.
- Kommunen bevilliger penge til indkøb af en førstehjælpsdukke og indkøb af modgift (Naloxone).
- 2017: Vejle har siden opstarten uddannet 320 brugere og pårørende og modgiften er benyttet ved overdoser 30 gange.

Frivillige

Antidote er primært styret og afhængige af vores engagerede frivillige, der løser forskelligartede indsatser og opgaver, hvad angår både praktisk hjælp, undervisning samt opsøgende arbejde.

Interview af en frivillig ved Antidote Danmark;

”Det er megafedt, hvis jeg kan være med til at nedbringe dødeligheden i forbindelse med overdoser”.

Sanne Nørmark er 26 år gammel. 13 juni er hun færdiguddannet som socialrådgiver fra Professionshøjskolen Metropol. Det sidste års tid har hun

været frivillig hos Antidote Danmark. Her fortæller hun om, hvad hendes arbejde består i og hvad der driver hende:

Hvad består dit arbejde i?

"Jeg er såkaldt runner. Vi har en fast rute på Vesterbro, hvor vi bevæger os rundt i de miljøer stofbrugere færdes i. Fra café Dugnad til fixerummene og mændenes hjem. Vi fortæller personale og stofbrugere om vores kurser, som foregår hver torsdag klokken 17.00-19.00, hvor man lærer at give førstehjælp i forbindelse med en overdosis. Vi gør os også synlige i lokalmiljøet ved at dele informationer om vores kurser ud til caféer, butikker og opgange".

Hvorfor har du valgt at arbejde som frivillig?

"Jeg er frivillig hos Antidote Danmark, fordi jeg synes det er en rigtig god sag. Jeg kan godt lide at konceptet ikke har en moralsk dagsorden, der handler om, at stofbrugere skal ud af deres misbrug. Det går ud på, at tilbyde brugere og andre mennesker et redskab, de kan bruge til at redde liv med".

Hvad giver arbejdet dig personligt?

"Det giver mig meget at opleve det miljø stofbrugere færdes i på nært hold i stedet for fra distancen. Det har vist mig et helt andet billede af brugerne end jeg måske havde før. Inden jeg startede som frivillig var jeg nervøs for, hvordan brugerne ville reagere, når vi kontaktede dem, men de er altid meget positive og fortæller os, at det arbejde vi gør er vigtigt. Samtidigt lærer jeg noget om mennesker fra en specifik målgruppe, som giver mening i forhold til, at jeg om et øjeblik er uddannet socialrådgiver". Det er også en øjenåbner for mig, at få indblik i helt andre typer af tilværelser end min egen - man kan godt have en tendens til at leve sit liv i en boble".

Hvad har gjort særligt indtryk på dig?

"Historien om sygeplejerskestuderende Rebekka Normark, der reddede en mand fra at dø af en overdosis på Rådhuspladsen få dage efter hun tog et kursus hos os, gør stort indtryk. Dette at kurset rent faktisk er med til at give folk muligheden for at gøre noget, der kan betyde forskellen på liv og død uanset om de er en del af brugermiljøet eller ej.

Sanne genopliver mand fra overdosisdøden

Da en stofbruger en kold vinterdag først i 2017 fortalte leder af Gadeteamet i Vejle Sanne Bjerregård, at hans kammerat ikke som aftalt var vendt tilbage efter et besøg hos sin pusher blev hun bekymret. Sanne bestemte sig for at lede efter ham sammen med en kollega på vejen i det villakvarter, hvor hun fandt ud af, at pusheren havde adresse. En beslutning, Sanne ikke kom til at fortryde.

”Jeg var ikke klar over præcist, hvor vi skulle lede, men da jeg ved, at det er svært at injicere i kolde omgivelser, fordi kulden får kroppen til at ryste og gør det vanskeligere at ramme blodårerne, startede vi med at kigge i den første og bedste carport, vi fik øje på”.

At navigere ud fra den strategi viste sig at give øjeblikkelig jackpot, selvom der intet fornøjeligt var over det syn Sanne og kollegaen blev mødt af i carporten.

”Jeg kunne se, at han lå på gulvet blandt børnelegetøj med en nål i armen. Jeg fik min kollega til at ringe efter en ambulance, hvorefter jeg begyndte at råbe og ruske i ham uden at få en reaktion. Jeg fortsatte med hjertemassage og trykkede så hårdt at jeg faktisk brækkede brystbenet. Derefter gav jeg ham modgift mod overdoser, som jeg altid har på mig”.

Da ambulancen ankommer trak personen vejret igen og var i live.

I dag fortæller Sanne Bjerregård sine medarbejdere at modgiften er vigtigere at have på sig end mobiltelefonen.

”Modgift redder liv - længere er den ikke” afslutter hun.

Fakta.

- Sanne Bjerregård er 32 år gammel og sundhedsuddannet.
- Godt et halvt år efter sin overdosis omkom stofbrugeren, som Sanne genoplivede, i et trafikuheld.
- Inden sin død lærte han selv at give modgift mod overdoser, og fik sit eget førstehjælpssæt udleveret.

Presse og sociale medier

Det er vigtigt for Antidote at fortælle om verdenen, at vi har et stort problem med dødeligheden blandt stofbrugere – og at der findes en enkel og billig løsning, der kan være med til at nedsætte dødeligheden.

På Overdose Awareness Day 31. august 2016 lancerede vi kampagnen #stopod. Alle, der har taget vores kursus i at håndtere en overdosis, tilbyder vi at få taget et billede med en plakat, hvor der står **JEG KAN STOPPE OVERDOSIS DØDSFALD**. Billederne bliver delt på de sociale medier via Instagram og Facebook. Kampagnen kører fortsat.

Der har været artikler og omtale i de danske og udenlandske medier i 2017 blandt andet fra:

TV2 Nyhederne - fokus på kursus og pårørende.

Radio 24syv - med tema om håndkøbsmedicin.

VICE / Broadly - fokus på et stort internationalt problem og konkret indsats man kan gøre med Antidote kursus.

Radio 24syv - frivillig læge laver kursus live i studiet.

Go' morgen Danmark - Fortælling om Rebecca, der reddede et liv med Naloxone.

Europa-Parlamentet

30. maj 2017 var Antidote af Europa-parlamentariker; José Inácio Faria (Portugal, EPP) inviteret til EU parlamentet som paneldeltagere i en konference med titlen: **"The Future of EU Drugs Policy - Can we do more to prevent drug-related deaths?"**.

Som en del af midtvejsevalueringen af EU's narkotikastrategi har Europa-Kommissionen fremsat et forslag til en ny handlingsplan for narkotika (2017-2020).

Konferencen havde til formål at:

- Give et overblik over narkotikapolitikkerne i Europa og omfanget af problemet.
- Præsentere Europa-Kommissionens plan for de kommende år.
- Øge bevidstheden om de bedste metoder til skadereduktion, der fremmes af FN og Verdenssundhedsorganisationen (WHO).
- Diskutere hvordan man håndterer barrierer for behandling og forebygger narkotikarelaterede dødsfald.

Antidote Denmark var inviteret som paneldeltagere for at formidle erfaringer med lokal forankring og fra et stofbruger-perspektiv. Antidote Danmark var repræsenteret ved formand Jakob Hartvig Thomsen, sundhedsfaglig koordinator Tina Leth Hansen og daglig leder Michael Lodberg Olsen.

Yderligere paneldeltagere var Anja Busse fra United Nations Office on Drugs and Crime, Professor John Strang fra King's College London, Kirstie Douse ved Release/UK Naloxone Action Group samt repræsentanter fra Portuguese National Association of Pharmacies.

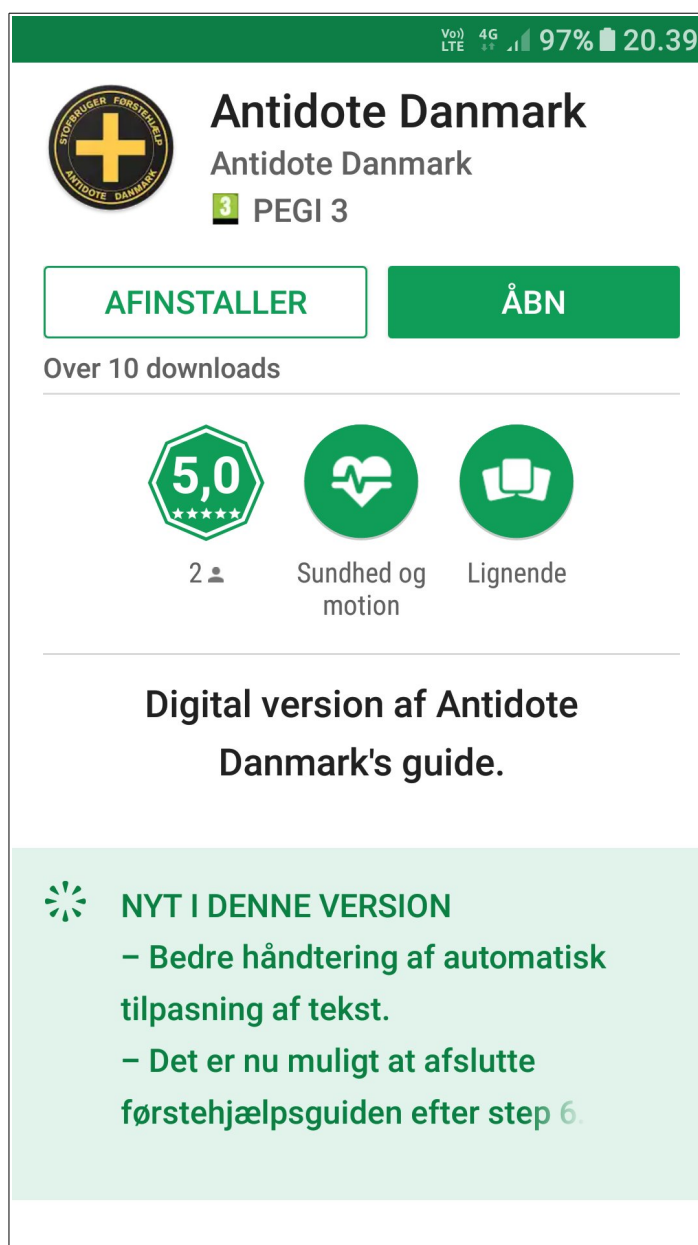
Antidote APP – godkendt hos Apple og Google Play

På den internationale Overdose Awareness Day 31. august 2017 udgav vi Danmarks første APP i at håndtere en overdosis. Den er udviklet af frivillige. Arbejdet med Antidote APP har været over et år. Behandlingstiden for godkendelsen hos Apple og Google var de sidste store skridt for at få Danmark første APP ud om hvordan man kan håndtere en overdosis.

Antidote APP indeholder en guide i hvordan en overdosis ser ud og hvordan du skal håndtere den. I grafisk fremstilling og som en video.

Derud over indeholder den nyheder fra hjemmesiden om nye kurser i Danmark.

Download på APP Store og Google Play ved at søge på Antidote Danmark.

Vo) 4G 97% 20.39
LTE 3+ 1

 Antidote Danmark
Antidote Danmark
3 PEGI 3

AFINSTALLER ÅBN

Over 10 downloads

5,0
★★★★★

2 Sundhed og motion Lignende

Digital version af Antidote Danmark's guide.

 NYT I DENNE VERSION

- Bedre håndtering af automatisk tilpasning af tekst.
- Det er nu muligt at afslutte førstehjælpsguiden efter step 6.

Flere informationer

www.facebook.com/antidotedanmark

www.antidote.dk

www.instagram.com/antidotedanmark/

Antidote Danmark
Onkel Dannys Plads 1, 1. sal
1711 København V.
info@antidote.dk

Læge, PhD. medstifter og bestyrelsesformand;
Jakob Hartvig Thomsen, mobil 2060 3357, jht@antidote.dk

Social iværksætter, initiativtager, medstifter og daglig leder;
Michael Lodberg Olsen, mobil 2585 2485, mlo@antidote.dk

Sygeplejerske og sundhedsfaglig koordinator;
Tina Leth Hansen, mobil 3068 8885, tlh@antidote.dk

Tak til ALLE JER FRIVILLIGE DER HVER DAG BIDRAGER I ANTIDOTE!

Tak til Jonas Aarhøj, Hans-Jørn Langebeck og Therese Kaisner for hjælp til udarbejdelse af rapporten.

Antidote Danmark er støttet af Sundhedsstyrelsen.

SUNDHEDSSTYRELSEN

Antidote Danmark sidder i styregruppen for en national indsats under Sundhedsstyrelsen sammen med Københavns Kommune (koordinerende), Odense, Svendborg, Aarhus, Esbjerg og Kolding.

Bilag

1. Overdosis dødeligheden i Danmark 2016 pr. 10.000 indbyggere

Nr	Kommune	Dødsfald	Pr. 10.000	Indbyggere
1	Samsø	1	2,68	3729
2	Halsnæs	5	1,60	31159
3	Nordfyns	4	1,36	29447
4	Herlev	3	1,06	28408
5	Sorø	3	1,01	29611
6	Bornholm	4	1,01	39663
7	Guldborgsund	6	0,98	61227
8	Esbjerg	11	0,95	115957
9	Herning	8	0,90	88410
10	København	54	0,90	601448
11	Odense	18	0,90	200917
12	Vejle	10	0,89	112947
13	Hillerød	4	0,80	50050
14	Langeland	1	0,80	12536
15	Fredericia	4	0,79	50830
16	Rødovre	3	0,78	38322
17	Haderslev	2	0,75	26498
18	Fredensborg	3	0,74	40470
19	Furesø	3	0,74	40604
20	Gladsaxe	5	0,73	68578
21	Albertslund	2	0,72	27870
22	Randers	7	0,72	97864
23	Thisted	3	0,68	43847
24	Vordingborg	3	0,65	45993
25	Kolding	6	0,65	92361
26	Vallensbæk	1	0,64	15643
27	Nyborg	2	0,62	32104
28	Ballerup	3	0,62	48300
29	Hvidovre	3	0,57	53064
30	Vesthimmerlands	2	0,54	37265
31	Sønderborg	4	0,54	74762
32	Svendborg	3	0,51	58547
33	Slagelse	4	0,51	78642
34	Gribskov	2	0,48	41280
35	Frederiksberg	5	0,48	105192
36	Aalborg	10	0,47	212074

37	Struer	1	0,47	21384
38	Vejen	2	0,47	42791
39	Roskilde	4	0,46	87011
40	Stevns	1	0,45	22416
41	Glostrup	1	0,44	22493
42	Frederikssund	2	0,44	45030
43	Ishøj	1	0,44	22679
44	Hedensted	2	0,43	46466
45	Kerteminde	1	0,42	23787
46	Kalundborg	2	0,41	48732
47	Greve	2	0,40	49822
48	Høje-Taastrup	2	0,40	50252
49	Varde	2	0,40	50422
50	Billund	1	0,38	26498
51	Horsens	3	0,34	88692
52	Skanderborg	2	0,33	60164
53	Aarhus	11	0,33	335728
54	Holbæk	2	0,28	70775
55	Brønderslev	1	0,28	36172
56	Middelfart	1	0,26	38011
57	Norddjurs	1	0,26	38151
58	Ikast-Brande	1	0,24	41045
59	Assens	1	0,24	41448
60	Mariagerfjord	1	0,24	42084
61	Lolland	1	0,24	42398
62	Silkeborg	2	0,22	91066
63	Skive	1	0,21	46577
64	Viborg	2	0,21	96272
65	Lyngby-Taarbæk	1	0,20	50252
66	Faaborg-Midtfyn	1	0,19	51338
67	Rudersdal	1	0,18	56110
68	Ringkøbing-Skjern	1	0,18	56968
69	Holstebro	1	0,17	58008
70	Aabenraa	1	0,17	59022
71	Køge	1	0,17	60093
72	Helsingør	1	0,16	62554
73	Hjørring	1	0,15	65303
74	Næstved	1	0,12	82605
	Total	276		

2. Overdosis dødeligheden i København 2016 fordelt på bydel

Kbh. kommune område	Dødsfald
Brønshøj	6
København K	2
København N	8
København NV	7
København S	9
København SV	2
København V	8
København Ø	8
Valby	3
Vanløse	1
Total	54